

JAARVERSLAG 2008

palga
sinds 1971

Jaarverslag 2008

Stichting PALGA

 Inhoud

Voorwoord	3
PALGA	4
• Het PALGA-netwerk	4
• Landelijke registraties en bevolkingsonderzoeken	5
PALGA protocollen	6
Publicaties	9
Het Bestuur	11
Informatieverstrekking	13
Bestuur en werkgroepen	15
Financieel verslag	17
Jaarrekening	22
• Balans per 2008	22
• Exploitatieoverzicht boekjaar 2008	23
• Algemene grondslagen voor de openstelling van de jaarrekening	24
• Toelichting op de balans per 31 december 2008	25
• Toelichting op Exploitatieoverzicht boekjaar 2008	29
• Ondertekening van de jaarrekening	33
Accountantsverklaring	34
Verklarende woordenlijst	36

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2008 van de Stichting PALGA.

Het jaar 2008 is voor de Stichting PALGA een goed jaar geweest.

Het moderniseren van de decentrale PALGA systemen is in 2008 nagenoeg op schema afgerond. Vrijwel alle pathologie laboratoria zijn nu voorzien van U-DPS of een Kern-U-DPS. In 2009 hoopt de Stichting dat ook de laatste 3 laboratoria gebruik gaan maken van een Kern-U-DPS waardoor het PALGA netwerk optimaal landelijk dekkend kan zijn. De Stichting PALGA is zeer verheugd dat, door de inzet van velen, deze vernieuwingsslag zo succesvol is verlopen.

In 2008 werd ook een aanvang gemaakt met de transitie naar een elektronisch pathologie dossier waarin, conform de landelijke architectuur en gebruik makend van het BSN, UZI passen, de patiëntenzoekevragen via het landelijk schakelpunt zullen gaan lopen. Naar het zich laat aanzien zal de Stichting in de tweede helft van 2009 een eerste pilot uitvoeren met het vernieuwde systeem van de patiëntenzoekevraag.

In 2008 werd gestart met het specificeren van de nieuw te bouwen landelijke PALGA databank. In 2009 moet daadwerkelijk overgegaan worden tot de bouw van deze nieuwe centrale databank, waarbij gestreefd wordt om eind 2009 de eerste conversie te laten plaatsvinden.

De Stichting zal een meer actieve rol spelen op het gebied van de informatievoorziening naar derden, in het bijzonder op het gebied van de landelijke bevolkingsonderzoeken ten behoeve van baarmoederhalskanker en borstkanker. Het versterken van de kwaliteit van de landelijke databank vormt de komende jaren een speerpunt van beleid. In dit kader is in 2008 veel energie besteed aan het mogelijk maken van een meer gestructureerde invoer van gegevens, waardoor de informatie in de landelijke databank sterk wordt verbreed en verbeterd. Van groot belang is daarbij het operationeel maken van landelijke protocollen ten behoeve van de verslaglegging. Gezamenlijk met de commissie Beroepsuitoefening van de Nederlandse Vereniging voor Pathologie (NVVP) zijn in 2008 vier protocollen op het gebied van borstkanker en colorectaal kanker geïntroduceerd. Elders in het jaarverslag wordt daar dieper op in gegaan.

De financiële positie van de Stichting PALGA is gezond. Ingaande 2009 wordt de Stichting PALGA rechtstreeks gefinancierd door een instellingssubsidie van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De verandering in de financiering, evenals de veranderingen in de gezondheidszorg in het algemeen, heeft er toe geleid dat het bestuur van de Stichting PALGA heeft besloten haar bestuurlijke organisatie na 35 jaar te moderniseren. Er is gekozen voor een bestuursstructuur die compatibel is met het thans gangbare model in de gezondheidszorg van Raad van Toezicht en Bestuur, zoals beschreven in de Code Good Governance Gezondheidszorg. Hiervoor is een herziening van de statuten noodzakelijk. Het bestuur streeft ernaar om deze bestuurlijke modernisering eind 2009 te kunnen voltooien.

De Stichting is allen die in 2008 bijgedragen hebben aan het in stand houden en versterken van de positie van PALGA, veel dank verschuldigd.

Groningen,
Dr. A.T.M.G. Tiebosch, voorzitter.

Het PALGA-netwerk

PALGA, het Pathologisch Anatomisch Landelijk Geautomatiseerd Archief, is een stichting die in 1971 door pathologen is opgericht. Het doel van de Stichting PALGA is om de communicatie en informatievoorziening binnen en tussen de laboratoria voor pathologie en de omgeving te bevorderen en de opgedane kennis ter beschikking te stellen aan anderen in de gezondheidszorg.

Het PALGA-netwerk heeft een landelijke dekking en faciliteert de doelstelling van de Stichting. Het netwerk bestaat uit een landelijke databank en decentrale informatiesystemen bij de laboratoria voor pathologie. Het decentrale PALGA-systeem in de laboratoria dient voor het vastleggen en eenvoudig toegankelijk maken van alle gegevens die van belang zijn voor pathologisch onderzoek. Met het decentrale systeem wordt ook de gegevensuitwisseling met de landelijke databank verzorgd.

In de landelijke databank worden uittreksels (excerpten) uit verslagen van pathologisch onderzoek vastgelegd. Deze databank functioneert als een centraal rapportenarchief waaruit de patholoog op de hoogte wordt gesteld van de patiënthistorie voor eerder pathologisch onderzoek, ook wanneer dit onderzoek in een ander laboratorium plaatsvond. De excerpten worden met behulp van een in oorsprong SNOMED-georiënteerde nomenclatuur geïndexeerd, waarbij de standaardtermen automatisch worden omgezet in codes. Daardoor zijn deze gegevens onder strikte voorwaarden toegankelijk voor epidemiologisch en wetenschappelijk onderzoek.

Dankzij het PALGA-netwerk is een optimaal gebruik mogelijk van slechts éénmalig vastgelegde gegevens. Zowel de directe patiëntenzorg als het wetenschappelijk onderzoek putten uit dezelfde gegevensbron, namelijk de landelijke databank.

De Stichting PALGA maakt voor de ontwikkeling en het beheer van het PALGA-netwerk voornamelijk gebruik van de diensten van Prismant te Utrecht en Tieto te Bunnik. De beleidsontwikkeling en de controle op de uitbesteding van diensten vinden plaats door het Bestuur van de Stichting PALGA, ondersteund door verschillende raden, colleges en bestuurswerkgroepen.

Gegevensverstrekkingen uit de landelijke databank worden gecontroleerd op basis van een Privacyreglement. De Wetenschappelijke Raad houdt nauwlettend de kwaliteit van de wetenschappelijke aspecten van gegevensvragen in het oog; de Privacycommissie ziet toe op waarborging van de privacy van de patiënten en de gegevensverstrekker.

Landelijke registraties en bevolkingsonderzoeken

De Stichting PALGA is opgericht om de informatievoorziening rond onderzoek voor pathologie te optimaliseren. Dit algemene doel omvat niet alleen de specifieke eisen en wensen die er rond een landelijke registratie of een bevolkingsonderzoek gesteld worden. Mede door het ontstaan van de Stichting PALGA hebben reeds jaren lang alle laboratoria voor pathologie de medische verslaglegging geautomatiseerd. Daardoor is het mogelijk vanuit de pathologie relatief eenvoudig en goedkoop belangrijke bijdragen te leveren aan een landelijke registratie of een bevolkingsonderzoek, dan wel nu te participeren in de ontwikkelingen van een landelijke elektronisch patiëntendossier.

In het kader van optimale procesbeheersing van het bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker is enkele jaren geleden de verslaglegging en verslaggeving van het bijbehorende pathologisch onderzoek gestandaardiseerd. Ook is de gegevensuitwisseling tussen de screeningsorganisaties en de laboratoria verbeterd, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van het PALGA-netwerk. De Stichting PALGA draagt op deze wijze bij aan de maatschappelijke verantwoording van dit onderzoek.

In 2006 is op verzoek van de gezamenlijke screeningsorganisaties voor het bevolkingsonderzoek Borstkanker een begin gemaakt met de verbetering van de informatievoorziening vanuit de pathologie aan het bevolkingsonderzoek Borstkanker. Ook wordt continue meegedacht over de rol van PALGA bij het mogelijk derde bevolkingsonderzoek Dikke darmkanker.

Aan de regionale en landelijke Kankerregistraties worden vanuit de laboratoria, ondersteund door de landelijke PALGA-databank, gegevens van pathologische bevindingen geleverd. De eerste incidentiemelding van een tumor bij een patiënt op basis van zijn pathologiehistorie is de start van de registratie in de kankerregistratie. Ook hier draagt de Stichting PALGA bij aan de maatschappelijke verantwoording van registratie en onderzoek.

De Stichting PALGA werkt continu facilitair mee aan de verdere verbetering van de wijze van gegevensuitwisseling en de standaardisatie van verslaglegging en verslaggeving binnen de pathologie en de gezondheidszorg in het algemeen door inbreng van de mogelijkheden van het PALGA-netwerk.

PALGA Protocollen

Een speerpunt in het beleid van PALGA is de verbetering van de kwaliteit van de landelijke databank. Deze kwaliteitsverbetering dient in de eerste plaats de pathologie zelf. Pathologen plukken direct en indirect de vruchten van kwaliteitsverbetering doordat zowel de kwaliteit van de patiëntenzorg als de kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek stijgen als er kwalitatief betere gegevens beschikbaar zijn. Voor PALGA zijn er bovendien andere redenen om, nog meer dan voorheen, te investeren in kwaliteit. Er wordt steeds vaker door andere partijen in de gezondheidszorg een beroep gedaan op PALGA om informatie te leveren. De evaluatie en monitoring van de bevolkingsonderzoeken naar baarmoederhalskanker en borstkanker zouden al niet meer mogelijk zijn zonder informatie uit de landelijke PALGA databank. De Stichting vindt het van groot belang dat deze informatievoorziening aan derden van kwalitatief hoogstaand niveau is.

Het beleid van PALGA sluit aan bij de gezondheidszorgbrede aandacht voor kwaliteit, transparantie en verantwoording. Al sinds de jaren 80 van de vorige eeuw wordt daarom aandacht besteed aan het gecodeerd vastleggen van de diagnose van de patholoog. Om verdere kwaliteitsverbetering tot stand te brengen wordt sinds 2008 gestructureerde verslaglegging door middel van protocollen bevorderd. Om dit beleid toe te lichten zal eerst de diagnosecodering kort worden toegelicht. Daarna wordt ingegaan op de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van protocollen.

Diagnosecodering

Het gebruik van de gegevens in de databank voor de patiëntenzorg en -onderzoek staat of valt bij het terug kunnen vinden van de juiste gegevens. Voor het zoeken in de databank door de patholoog wordt vooral gebruik gemaakt van de diagnoseregulering. De diagnoseregulering geeft in essentie de conclusie van het pathologisch onderzoek weer. De diagnoseregulering is opgebouwd uit meerdere diagnose termen waarmee weergegeven wordt:

- de topografie (het lichaamsdeel waaruit het onderzochte materiaal komt),
- de verkrijgingstechniek (de techniek waarmee het materiaal uit het lichaam is gehaald),
- het resultaat van het pathologisch onderzoek van het materiaal.

Een diagnoseregulering kan er dan als volgt uitzien: long*links*ectomie*adenocarcinoom. Uit de linkerlong is een stuk weefsel weggesneden, in dit weefsel is door de patholoog een adenocarcinoom aangetroffen.

Al sinds de oprichting van PALGA is het belang van standaardisering van de diagnoseregulering onderkend. Er zijn daarom regels gesteld aan de termen die in de diagnoseregulering gebruikt mogen worden, deze termen zijn vastgelegd in de thesaurus. De thesaurus omvat op dit moment ruim 15.000 termen, elke term is gekoppeld aan een alfanumerieke code, de zogenaamde PALGA-code. De Thesaurus wordt up-to-date gehouden door de Thesauruswerkgroep (zie elders in dit jaarverslag), deze werkgroep bestaat uit ongeveer zes pathologen en een specialist op het gebied van codevoorschriften. Er worden regelmatig cursussen georganiseerd voor pathologen in opleiding om te leren werken met de thesaurus.

Er wordt ook gecontroleerd in de laboratoria of de opbouw van de diagnoseregulering juist is. Dat gebeurt door de DiagnoseRegelControle-module. Deze module controleert of:

- de topografie vooraan staat in de diagnoseregulering,
- de verkrijgingstechniek en bevinding zijn vermeld,
- of de gebruikte termen toegestaan zijn volgens de thesaurus.

Indien er onjuistheden in de diagnoseregulering staan ontvangt de coderende patholoog daarvan een melding, de fout kan dan hersteld worden.

Protocollen

Een pathologieverslag bestaat uit meerdere onderdelen, waarvan de diagnoseregulering er slechts één is. Om te bevorderen dat ook andere onderdelen van het pathologieverslag op een gestructureerde manier worden opgebouwd is PALGA in 2006 gestart met de ontwikkeling van protocollen. Door het gebruik van protocollen kan informatie voor kwaliteitsborging en onderzoek veel eenvoudiger, consistent en efficiënter ter beschikking komen. Dit geldt zowel voor informatie op het niveau van de individuele patholoog, op laboratoriumniveau of landelijk niveau.

Richtlijnen van het CBO bepalen welke gegevens minimaal moeten worden vastgelegd in een protocol. Bij de totstandkoming van een protocol wordt nauw overlegd met de commissie Beroepsuitoefening van de NVVP; deze commissie wordt bij elk protocol gevraagd om de minimum dataset aan vast te leggen gegevens goed te keuren.

Om te voorkomen dat pathologen het gevoel krijgen in te een strak keurslijf te zitten kent elk protocol buiten de minimale dataset ook vrijheden. Zo zijn er onderdelen van een verslag die vrijwillig protocollair kunnen worden vastgelegd. Dit is per laboratorium instelbaar met de daarvoor ontwikkelde programmatuur. Tegenover de “last” van het gebruik van een protocol staat ook een tegenprestatie: de conclusietekst en diagnoseregels worden automatisch in standaardvorm gegenereerd.

Op moment van het dicteren van de microscopie en de conclusie kan de patholoog kiezen voor het gebruik van een protocol. Het beginscherm van het protocol “Resectiepreparaat mamma carcinoom” dat de patholoog dan te zien krijgt staat in figuur 1, ter illustratie is dit een ingevuld scherm.

Figuur 1: Beginscherm Protocol “Resectiepreparaat mamma carcinoom”

In plaats van het vrij dicteren van de conclusie worden een aantal vragen beantwoord. Het uitgangspunt hierbij is dat gegevens die hiermee worden vastgelegd ook in de “normaal” gedicteerde uitslag van de patholoog zouden voorkomen. In figuur 2 staat een voorbeeld van het laatste scherm van het protocol “Resectiepreparaat mamma carcinoom”.

Figuur 2: Slotscherm Protocol “Resectiepreparaat mamma carcinoom”

Na een lange periode van uitwerking, voorbereiding, overleg en testen zijn in juni 2008 vier histologie-protocollen beschikbaar gekomen voor gebruik:

- Resectiepreparaat colon of rectumcarcinoom
- Resectiepreparaat mammacarcinoom
- Schildwachtklierprocedure bij mammacarcinoom
- Resectiepreparaat okselklieren bij mammacarcinoom

Een vijfde protocol is in de testfase, dit betreft het cytologie-protocol "urine".

De protocollen die nu gereed zijn betreffen grote oncologische resecties waarvoor landelijke richtlijnen zijn vastgesteld. Het Bestuur van PALGA heeft daarbij prioriteit gegeven aan die protocollen waar al een multidisciplinaire CBO-richtlijn voor beschikbaar is en die zeer veel voorkomen. De PALGA-protocollen vereenvoudigen het volgen van de NVVP-richtlijnen bij de verslaglegging. Richtlijnen die door de NVVP zijn vastgesteld en waar PALGA-protocollen voor in ontwikkeling zijn, zijn:

- Longcarcinoom
- Endometriumcarcinoom
- Melanoom.

Voor de langere termijn zijn gepland:

- Niercelcarcinoom
- Blaascarcinoom
- Lymfoom
- Maagcarcinoom
- Prostaatcarcinoom
- Placenta

Alle laboratoria kunnen gebruik maken van de protocollen, ook de laboratoria die Kern-U-DPS gebruiken.

Deze Kern-U-DPS laboratoria moeten daarvoor wel hun systeem aan laten passen. Op de website van PALGA staat alle informatie die hiervoor nodig is: www.PALGA.nl. Via de "interlabmail" worden laboratoria op de hoogte gehouden van nieuwe protocollen en van nieuwe, verbeterde versies van al geïntroduceerde protocollen.

Publicaties

Het eerder genoemde onderzoek (zie Het PALGA-netwerk) leidt tot publicaties, waarin het gebruik van PALGA tot uiting komt. In 2008 verschenen de volgende wetenschappelijke publicaties, waarin gebruik werd gemaakt van gegevens uit de landelijke PALGA-databank. Deze gegevens werden door de onderzoekers bij de Stichting PALGA aangevraagd via de procedure Landelijke Zoekvraag.

Publicaties op basis van gegevens PALGA 2008

Studies waarbij PALGA gebruikt is voor het verzamelen van data

1. Kummerlin IP, ten Kate FJ, Wijkstra H, de la Rosette JJ, Laguna MP. Changes in the stage and surgical management of renal tumours during 1995-2005: an analysis of the Dutch national histopathology registry.
BJU Int 2008; 102(8):946-951
2. Overbeek LI, Hoogerbrugge N, van Krieken JH, Nagengast FM, Ruers TJ, Ligtenberg MJ, Hermens RP. Most Patients with Colorectal Tumors at Young Age Do Not Visit a Cancer Genetics Clinic.
Dis Colon Rectum 2008; 51(8): 1249-1254
3. Rebolj M, van BM, van KF, Looman C, Boer R, Habbema JD. No increased risk for cervical cancer after a broader definition of a negative Pap smear.
Int J Cancer 2008; 123(11):2632-2635.
4. Smeenk RM, van Velthuysen ML, Verwaal VJ, Zoetmulder FA. Appendiceal neoplasms and pseudomyxoma peritonei: A population based study.
Eur J Surg Oncol 2008; 34(2):196-201.
5. van den Berg H., Kroon HM, Slaar A, Hogendoorn P. Incidence of Biopsy-Proven Bone Tumors in Children: A Report Based on the Dutch Pathology Registration "PALGA".
J Pediatr Orthop 2008; 28(1):29-35.

Studies waarbij PALGA (ook) gebruikt is voor verzamelen weefselblokjes:

6. de Jong DJ, Vasmel WL, de Boer JP, Verhave G, Barbe E, Casparie MK, van Leeuwen FE. Anaplastic large-cell lymphoma in women with breast implants.
JAMA 2008; 300(17):2030-2035.
7. Lutgens MW, Vleggaar FP, Schipper ME, Stokkers PC, van der Woude CJ, Hommers DW, de Jong DJ, Dijkstra G, van Bodegraven AA, Oldenburg B, Samsom M. High frequency of early colorectal cancer in inflammatory bowel disease.
Gut 2008; 57(9):1246-1251.
8. van Casteren NJ, de JJ, Stoop H, Steyerberg EW, de Bekker-Grob EW, Dohle GR, Oosterhuis JW, Looijenga LH.. Evaluation of testicular biopsies for carcinoma in situ: immunohistochemistry is mandatory.
Int J Androl 2008.
9. de Jong WK, Blaauwgeers JL, Schaapveld M, Groen HJ. [Thymic epithelial tumors in the Netherlands: overlap and differences between pathological anatomical national automated archive (PALGA) and the Netherlands Cancer Registry (NCR)].
Ned Tijdschr Oncol 5[2], 51-58. 2008.
10. de Jong WK, Blaauwgeers JL, Schaapveld M, Timens W, Klinkenberg TJ, Groen HJ. Thymic epithelial tumours: a population-based study of the incidence, diagnostic procedures and therapy.
Eur J Cancer 2008; 44(1):123-130.
11. *de Vries AC, van Grieken NC, Looman CW, Casparie MK, de Vries E, Meijer GA, Kuijpers EJ. Gastric cancer risk in patients with premalignant gastric lesions: a nationwide cohort study in The Netherlands.
Gastroenterology 2008; 134(4):945-952.
12. *Capelle LG, de Vries AC, Looman CW, Casparie MK, Boot H, Meijer GA, Kuijpers EJ. Gastric MALT lymphoma: Epidemiology and high adenocarcinoma risk in a nation-wide study.
Eur J Cancer 2008; 44(16):2470-2476.
13. Verbeek WH, Van De Water JM, Al-Toma A, Oudejans JJ, Mulder CJ, Coupe VM. Incidence of enteropathy - associated T-cell lymphoma: A nation-wide study of a population-based registry in The Netherlands.
Scand J Gastroenterol 2008;1-7.

* Bij de studie is gebruik gemaakt van blokjes. Het artikel betreft echter een onderdeel van de studie waarbij geen blokjes gebruikt zijn.

Publicaties Netherlands Cohort Study on Diet and Cancer (NLCS) in 2008

Studies waarbij PALGA gebruikt is voor het verzamelen van tumorblokjes

- de Vogel S, Bongaerts BWC, Wouters KAD, Kester ADM, Schouten LJ, de Goeij AFPM, de Bruïne AP, Goldbohm RA, van den Brandt PA, van Engeland M, Weijnenberg MP. Associations of dietary methyl donor intake with MLH1 promoter hypermethylation and related molecular phenotypes in sporadic colorectal cancer.
Carcinogenesis 2008; 29: 1765-1773.
- de Vogel S, Dindore V, van Engeland M, Goldbohm RA, van den Brandt PA, Weijnenberg MP. Dietary folate, methionine, riboflavin, and vitamin B-6 and risk of sporadic colorectal cancer.
J Nutr 2008; 138: 2372-2378.
- Schouten LJ, van Dijk BAC, Oosterwijk E, van Engeland M, Hulsbergen-van de Kaa CA, Kiemeneij LALM, Goldbohm RA, Kester A, de Vogel S, Schalken JA, van den Brandt PA. Alcohol consumption and mutations or promoter hypermethylation of the von Hippel-Lindau gene in renal cell carcinoma.
Cancer Epidem Biomar Prev 2008; 12: 3543-3550.
- Smits KM, Schouten LJ, van Dijk BAC, Hulsbergen-van de Kaa CA, Wouters KAD, Oosterwijk E, van Engeland M, van den Brandt PA. Genetic and epigenetic alterations in the von Hippel-Lindau Gene: the influence on renal cancer prognosis.
Clin Cancer Res 2008; 14: 782-787.
- Smits KM, Schouten LJ, van Dijk BAC, van Houwelingen K, Hulsbergen-van de Kaa CA, Kiemeneij LALM, Goldbohm RA, Oosterwijk E, van den Brandt PA. Polymorphisms in genes related to activation or detoxification of carcinogens might interact with smoking to increase renal cancer risk: results from The Netherlands Cohort Study on diet and cancer.
World J Urol 2008; 26: 103-110.
- van Dijk BAC, Schouten LJ, Oosterwijk E, Hulsbergen-van de Kaa CA, Kiemeneij LALM, Goldbohm RA, Schalken JA, van den Brandt PA. Carotenoid and vitamin intake, von Hippel-Lindau gene mutations and sporadic renal cell carcinoma.
Cancer Cause Control 2008; 19: 125-134.
- Weijnenberg MP, Aardening PWM, de Kok TM, de Goeij AFPM, van den Brandt PA. Cigarette smoking and KRAS oncogene mutations in sporadic colorectal cancer: results from the Netherlands Cohort Study.
Mutat Res-Gen Tox En 2008; 652: 54-64.
- Willis ND, Cox TR, Rahman-Cassans SF, Smits KM, Przyborski SA, van den Brandt PA, van Engeland M, Weijnenberg M, Wilson RG, de Bruïne A, Hutchison CJ. Lamin A/C is a risk biomarker in colorectal cancer.
PLoS ONE 2008; 3: 1-9.

Studies waarbij PALGA bijdroeg aan de kanker follow-up

- Bongaerts BWC, van den Brandt PA, Goldbohm RA, de Goeij AFPM, Weijnenberg MP. Alcohol consumption, type of alcoholic beverage and risk of colorectal cancer at specific subsites.
Int J Cancer 2008; 123: 2411-2417.
- Heinen MM, Verhage BAJ, Lumey LH, Brants HAM, Goldbohm RA, van den Brandt PA. Glycemic load, glycemic index and pancreatic cancer risk in the Netherlands Cohort Study.
Am J Clin Nutr 2008; 87: 970-977.
- Hogervorst JG, Schouten LJ, Konings EJ, Goldbohm RA, van den Brandt PA. Dietary acrylamide intake and the risk of renal cell, bladder, and prostate cancer.
Am J Clin Nutr 2008; 87: 1428-1438.
- Hogervorst JGF, Schouten LJ, Konings EJM, Goldbohm RA, van den Brandt PA. Dietary acrylamide intake is not associated with gastrointestinal cancer risk.
J Nutr 2008; 138: 2229-2236.
- Preller L, Balder HF, Tielemans E, van den Brandt PA, Goldbohm RA. Occupational lung cancer risk among men in the Netherlands.
Occup Environ Med 2008; 65: 249-254.
- Weijnenberg MP, Mullie PFF, Brants HAM, Heinen MM, Goldbohm RA, van den Brandt PA. Dietary glycemic load, glycemic index and colorectal cancer risk: results from the Netherlands Cohort Study.
Int J Cancer 2008; 122: 620-629.
- Zeegers MP, Schouten LJ, Goldbohm RA, van den Brandt PA. A compendium of familial relative risks of cancer among first degree relatives: a population-based study.
Int J Cancer 2008; 123: 1664-1673.

Het Bestuur

Het Algemeen Bestuur kwam in 2008 één keer en het Dagelijks Bestuur tien keer bijeen, het Dagelijks Bestuur heeft één keer telefonisch vergaderd.

Door het Dagelijks Bestuur is veel tijd besteed aan de ontwikkelingen van het PALGA-systeem in relatie tot het traject van e-pathologie en het landelijke elektronisch patiëntendossier en de voorbereidingen voor de invoering van het BSN. Ook is het Bestuur intensief betrokken geweest bij de plannen voor de vernieuwing van de Centrale PALGA-databank en het onderzoek naar een betere benutting van de gegevens uit de PALGA-databank (Synopsis-onderzoek).

Verder is aandacht besteed aan activiteiten ter ondersteuning van protocollair werken in de laboratoria in het kader van de verbetering van de kwaliteit van de gegevens in de landelijke PALGA-databank.

Het Dagelijks Bestuur is geadviseerd door de Wetenschappelijke Raad, de Privacycommissie de Thesauruswerkgroep en de werkgroep Dienstverlening. Een bijeenkomst van het Klachten College bleek ook dit jaar niet nodig.

Het Dagelijks Bestuur heeft zich voor juridische zaken laten ondersteunen door ProServices uit Zeist. Voor computertechnische zaken is het Dagelijks Bestuur geadviseerd en ondersteund door Det Norske Veritas (DNV) uit Bilthoven. KEMA uit Arnhem is ingeschakeld bij de certificering van het Uniform Decentraal PALGA Systeem (U-DPS).

Vernieuwing bestuurlijke structuur

De verandering in de financiering is een belangrijke aanleiding geweest voor het besluit van het bestuur van de Stichting PALGA om haar bestuurlijke organisatie na 35 jaar te moderniseren. Er is gekozen voor een bestuursstructuur die compatibel is met het thans gangbare model in de gezondheidszorg van Raad van Toezicht en Bestuur, zoals beschreven in de Code Good Governance Gezondheidszorg.

De beoogde vernieuwing van de bestuurlijke structuur is in juni door het Algemeen Bestuur besproken en goedgekeurd en zal zijn beslag vinden in 2009. Hiervoor is een herziening van de statuten noodzakelijk. Het bestuur streeft ernaar om deze bestuurlijke modernisering eind 2009 te kunnen voltooien.

PCP-dag

Om de communicatie en informatie-uitwisseling tussen de PCP-ers (PALGA Contact Personen) uit de laboratoria en Stichting PALGA te stimuleren en verbeteren is in het voorjaar een druk bezochte PCP-dag georganiseerd.

PALGA-dag

In oktober is opnieuw de jaarlijkse PALGA-dag voor gebruikers van de deelnemers aan de Stichting PALGA georganiseerd, met 's middags de bijeenkomst van de Deelnemerswerkgroep. Ook deze dag stond in het teken van het verbeteren van de communicatie en onderlinge informatie-uitwisseling. Tijdens deze dag is uitvoerig stilgestaan bij de invoering van het BSN in de laboratoria, de afronding van de uitrol van U-DPS, de mogelijkheden van het gebruik van QlikView door de laboratoria en de protocolontwikkeling.

Landelijke PALGA-databank

In 2008 werden ruim 2 miljoen nieuwe excerpten ingevoerd. Einde 2008 bevat de landelijke PALGA-databank meer dan 48 miljoen onderzoeken die betrekking hebben op meer dan 10 miljoen patiënten. Tijdens werkdagen worden gemiddeld 10.000 excerpten toegevoegd aan de landelijke PALGA databank en gemiddeld 10.000 verstrekkingen van patiënthistories uitgevoerd. Wekelijks ontvangen de laboratoria elektronisch rapportages betreffende de status van follow-up van onderzoek en het overzicht van eerste incidenties van kanker in de voorgaande week ten behoeve van de kankerregistratie.

Ondersteuning Bestuur

Het Bestuur wordt bij haar activiteiten conform de statuten ondersteund door de Wetenschappelijke Raad, de Privacycommissie en de Thesauruswerkgroep.

Wetenschappelijke Raad

De Wetenschappelijke Raad heeft ten doel om het Bestuur in staat te stellen besluiten te nemen ten aanzien van de ontwikkeling, het beheer en het gebruik van de PALGA-databank op relevante wetenschappelijke, onderzoekstechnische en epidemiologische gronden. Voorts heeft de Raad ten doel het Bestuur te ondersteunen bij het bevorderen van het gebruik door derden van het archief van PALGA met opgeslagen gegevens.

De Wetenschappelijke Raad (WR) heeft in 2008 twee maal vergaderd waarvan eenmaal telefonisch. Door de WR zijn alle gegevensaanvragen uit de landelijke databank (landelijke zoekvragen) beoordeeld en zo nodig van commentaar voorzien. In een aantal gevallen heeft het advies van de WR geleid tot overleg met de aanvrager en aanpassing van de aanvraag. Een overzicht van de landelijke zoekvragen is te vinden in het hoofdstuk "Informatieverstrekking".

Privacycommissie

De PPC adviseert de Stichting PALGA, op verzoek van het Bestuur dan wel op eigen initiatief, ter bescherming van de privacy van Betrokkenen, omtrent de verstrekking van gegevens uit de PALGA-Databank aan Ontvangers voor andere doeleinden dan patiëntbehandeling en overige privacyaangelegenheden met betrekking tot de PALGA-Databank.

De PPC kan richtlijnen opstellen voor de voorwaarden waaronder en de wijze waarop gegevens uit de PALGA-Databank verstrekt mogen worden voor andere doeleinden dan patiëntbehandeling.

De PALGA Privacy Commissie (PPC) heeft in 2008 twee maal vergaderd. Door de PPC zijn alle gegevensaanvragen uit de landelijke databank (landelijke zoekvragen) beoordeeld en zo nodig van commentaar voorzien. Een overzicht van de landelijke zoekvragen is te vinden in het hoofdstuk "Informatieverstrekking".

Aandacht is besteed aan de verbetering van de procedure rondom de zogenaamde cohortzoekvragen. Deze aanvragen vergen de voorafgaande toestemming van de betreffende patiënten. In veel gevallen is dit niet goed vastgelegd door de onderzoekers. De PPC heeft een tekst opgesteld die onderzoekers kunnen gebruiken voor de formulieren waarin toestemming aan de patiënten wordt gevraagd. Deze tekst staat op de website van PALGA.

Thesauruswerkgroep

Het is het doel van de Thesauruswerkgroep (met) de Nederlandse pathologen de mogelijkheid te bieden hun verslagen te coderen in overeenstemming met de ontwikkelingen in de klinische pathologie. De Thesaurusbeheerder beantwoordt alle vragen omtrent de Thesaurus of legt deze voor aan de werkgroep. Daarnaast draagt de beheerder zorg voor de voorbereiding en afhandeling van projecten, de analyse van de foutrapportage en berichtgeving hierover aan de laboratoria. Tevens verzorgt zij twee maal per jaar een cursus coderen voor gebruikers.

De werkgroep heeft in 2008 vier keer vergaderd in Utrecht.

De werkgroep laat zich sturen door de volgende factoren:

- a. Verzoeken, vragen en probleemmeldingen van de laboratoria.
- b. Het projectmatig aanpakken van thema's.
- c. Het actieve gebruik van de databank bij zoekvragen.
- d. De Integrale Kanker Centra in verband met de registratie van kankerincidenties.
- e. Het DB van PALGA.
- f. Systeemrapportages van foute en ongewenste termen. Sinds de invoering van de controlemodule voor de coderegulering per 1 januari 2005 is deze bron verwaarloosbaar.

Afgeronde projecten:

- Herordening niertumoren
- Handleiding Coderen t.b.v. Codeerboekje
- Nieuwe uitgave (augustus 2008) Codeerboekje (PALGA-Thesaurus en Handleiding Coderen)

Lopende projecten:

- Herordening neurodegeneratieve aandoeningen
- Herordening testistumoren
- Moleculaire diagnostiek
- Opschoning Thesaurus (beoordeling minder dan 5x gebruikte termen laatste 5 jaar)

Informatieverstrekking

Landelijke zoekvragen

Indien onderzoekers gegevens wensen uit de landelijke PALGA-databank dienen zij deze via de "procedure Landelijke Zoekvraag" aan te vragen. Landelijke zoekvragen overstijgen het niveau van het laboratorium en worden meestal gesteld ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en beleid. De verstrekking van gegevens vindt plaats op basis van het Privacyreglement waarbij de Privacycommissie er op toe ziet dat de privacy van patiënten, zorgverleners en instellingen gewaarborgd wordt. De Wetenschappelijke Raad beoordeelt de wetenschappelijke relevantie van de vraagstelling. Het Dagelijks Bestuur beslist over de uiteindelijke verstrekking op basis van het advies van de Privacycommissie en de Wetenschappelijke Raad.

Aantal landelijke zoekvragen 1996-2008

Het aantal landelijke zoekvragen schommelt per jaar maar is in de loop van de tijd duidelijk toegenomen met in 2008 meer dan een verdubbeling ten opzichte van de aantallen voor 2000.

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Aantal landelijke zoekvragen	22	25	33	26	41	34	38	49	39	52	49	54	63

Aard en inhoud nieuwe landelijke zoekvragen 2008

Aanvragers worden aangemoedigd een patholoog bij hun aanvraag te betrekken. Bij 8 van de 63 aanvragen was dat niet het geval. Het leeuwendeel van de aanvragen komt uit een academische kliniek en betreft wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast betreffen veel gegevensverstrekkingen evaluatie van bevolkingsonderzoek, zowel voor borstkanker als voor baarmoederhalskanker. Verder blijken veel vragen gebruik te maken van de kracht van de PALGA-databank, namelijk het voorkomen van zowel kwaadaardige als goedaardige afwijkingen bij dezelfde patiënt.

Betrokken specialismen		Reden	
Pathologie	55	Wetenschappelijk onderzoek	49
Andere klinisch specialismen, waarvan:	20	Evaluatie bvo	8
<i>gastro-enterologie</i>	6	Kwaliteitstoetsing/doelmatigheidsonderzoek	7
<i>chirurgie</i>	1	Lokale interesse	3
<i>gynaecologie</i>	1	Planning	6
<i>urologie</i>	1	Totaal	63
<i>radiologie</i>	1		
<i>kindergeneeskunde</i>	1	Verdeling naar lokalisatie	
<i>dermatologie</i>	1	Vrouwelijk geslachtsorganenl	18
<i>oogheelkunde</i>	1	Spijsverteringsorganen	12
<i>endocrinologie</i>	3	Urinewegen	5
<i>cardiologie</i>	1	Borst	4
<i>oncologie</i>	1	Zenuwstelsel	4
<i>longziekten</i>	1	Endocrinen	4
<i>anthropogenetica</i>	1	Overige lokalisaties	11
Epidemiologie	16	Geen specifieke lokalisatie	5
Totaal	63	Totaal	63
		Verdeling naar aandoening	
Herkomst aanvrager		Kwaadaardige tumoren	30
Academische kliniek	40	Kwaad- in combi met goedaardige tumoren	23
Niet-academische kliniek	15	Auto-immuunaandoeningen	3
Overige	8	Infectieziekten	2
Totaal	63	Geen specifieke aandoening	5
		Totaal	54

De PALGA-databank is sinds 1990 landelijk dekkend. Dit geeft unieke mogelijkheden voor onderzoekers, zoals het bestuderen van de relatie tussen verschillende aandoeningen over een lange tijdsperiode, of het uitvoeren van incidentiestudies zonder de kans op selectie van de onderzoekspopulatie. De publicaties van de Vries, Capelle en Verbeek zijn hier goede voorbeelden van.

Onderzoekers kunnen via de zogenaamde intermediaire procedure ook toegang krijgen tot gegevens die alleen bij de laboratoria zelf aanwezig zijn of tot de weefselblokjes. Ook hierbij wordt de privacy gewaarborgd en wordt te werk gegaan volgens de Code Goed Gedrag en Code Goed Gebruik. Een voorbeeld van dergelijk onderzoek staat beschreven in de publicatie van de Jong e.a. gepubliceerd in de JAMA waarbij een mogelijke associatie tussen borst implantaten en T-cel lymfoom werd gevonden.

Cohortzoekvragen

De PALGA-databank wordt in toenemende mate gebruikt voor koppeling van gegevens. Vaak is dat voor onderzoekscohorten zoals het NLCS (Nederlandse cohortstudie naar voeding en kanker) of het DESnet cohort (onderzoek naar lange termijn effecten bij DES-dochters) waarbij jaarlijks PALGA-gegevens van cohortdeelnemers worden verstrekt. Daarnaast zijn er verzoeken voor eenmalige koppeling van onderzoekscohorten zoals bijvoorbeeld voor het PROHTECT onderzoek waarbij deelnemers in plaats van een baarmoederhalsuitstrijkje een thuistest op HPV doen.

Ook wordt er gekoppeld met andere registraties zoals Stichting HIV monitoring, de Landelijke Kanker Registratie en de Stichting Kinder Oncologie Nederland (SKION). Deze koppelingen zijn deels nog in de opstartfase.

Een aparte vermelding behoeft de koppeling met PHARMO, een databank van zowel medicatie- (van apothekers) als ziekenhuisgegevens. Deze koppeling is permanent zodat onderzoekers zowel pathologie- en medicatiegegevens kunnen krijgen. Op deze manier kan bijvoorbeeld onderzoek gedaan worden naar de relatie tussen bepaalde geneesmiddelen en kanker.

Ook voor de evaluatie van de landelijke borstkankerscreening is gekozen voor maandelijkse koppeling.

Voor koppeling van gegevens dient een Cohort Zoekvraag ingediend te worden. Zowel de PALGA Privacy Commissie als de Wetenschappelijke Raad buigen zich over een dergelijke aanvraag. In 2008 betroffen twaalf vragen een cohortzoekvraag en werd bij acht vragen gebruik gemaakt van de PHARMO-PALGA koppeling.

Oriënterende zoekvragen

Voor onderzoekers die slechts oriënterende aantallen willen ontvangen, bijvoorbeeld ter voorbereiding op een reguliere vraag is er de mogelijkheid een zogenaamde oriënterende zoekvraag te stellen. Bij deze vragen worden alleen niet-bewerkte aantallen verstrekt en is toetsing vooraf door de Privacy Commissie en de Wetenschappelijke Raad niet nodig. Er zijn elf oriënterende zoekvragen gesteld waarvan twee alsnog geleid hebben tot een reguliere landelijke zoekvraag.

Bestuur en werkgroepen

Samenstelling per 31 december 2008

Statutaire organen

Dagelijks Bestuur

Dr. A.T.M.G. Tiebosch, voorzitter, Martini Ziekenhuis, Groningen
Mr. I.M. Braal, penningmeester, Werkendam
Drs. J.L.G. Blaauwgeers, OLVG, Amsterdam (tot december 2008)
Drs. G.T.N. Burger, Stichting Sazinon, Hoogeveen
Prof. Dr. G.A. Meijer, VUmc, Amsterdam

Algemeen Bestuur

Dagelijks Bestuur + vertegenwoordigers uit PA-laboratoria

Bestuursondersteuning

De heer A.M. van de Pol MSc, bestuurscoördinator
Mevr. Dr. ir. E.H. Hofhuis, bestuurssecretaris (vanaf 25 augustus 2008)
Mevr. A.A.M. van der Steen, secretariaat

Deelnemerswerkgroep

Dr. A.T.M.G. Tiebosch, voorzitter, Martini Ziekenhuis, Groningen
vertegenwoordigers uit PA-laboratoria

Ondersteuning:

De heer A.M. van de Pol MSc, bestuurscoördinator
Mevr. A.A.M. van der Steen, secretariaat

Wetenschappelijke Raad

Prof. dr. A.P. de Bruijne, AZM Maastricht, voorzitter
Prof. dr. J.W.W. Coebergh, Erasmus Universiteit, Rotterdam
Mevr. dr. E.H. Jaspars, VUmc Amsterdam
Dr. R.F. Hoedemaeker, Stichting PATHAN, Rotterdam
Dr. L.J. Schouten, Rijksuniversiteit Limburg, Maastricht

Ondersteuning:

Mevr. drs. M.K. Casparie, adviseur PALGA, Prismant, Utrecht
De heer A.M. van de Pol MSc, bestuurscoördinator
Mevr. A.A.M. van der Steen, secretariaat

PALGA Privacy Commissie

Mr. dr. J.E. Boers, voorzitter, namens pathologen, Isala klinieken, Zwolle
Drs. H.V.P.J. Potters, namens pathologen, Lievensberg, Bergen op Zoom
Mr. J. Bisschop, namens Nederlandse Patiënten Vereniging
Mr. dr. J.A. Bovenberg, jurist
Mr. dr. Sj. Nouwt, jurist
Dr. P.J. Breslau, chirurg, namens de OMS
Dr. R. Seldenrijk, plaatsvervangend lid Nederlandse Patiënten Vereniging, teruggetrokken begin 2008

Ondersteuning:

Mevr. drs. M.K. Casparie, adviseur PALGA, Prismant, Utrecht
Mevr. A.A.M. van der Steen, secretariaat

Thesauruswerkgroep

Mevr. dr. M.L.F. van Velthuysen, Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis, Amsterdam, voorzitter
Dr. M.G. Havenith, Isala klinieken, Zwolle
Mevr. dr. D. de Jong, Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis, Amsterdam
Drs. R.H. van Rijssel, Pathologisch en Bacteriologisch Laboratorium, Deventer
Drs. R. Vink, Stichting Laboratorium Pathologie Oost-Nederland, Enschede
Dr. F.J. van Kemenade, VU Medisch Centrum; Amsterdam
Mevr. drs. M.K. Casparie, adviseur

Ondersteuning:

Mevr. C.B. Goebertus, Prismant, secretaris
Mevr. A.A.M. van der Steen, secretariaat

Klachten College

Mevr. Mr. W.L.R. Kuipers, voorzitter, Orde van Medisch Specialisten, Utrecht
Dr. P. Blok, Heemstede

Ondersteuning:

De heer A.M. van de Pol MSc, bestuurscoördinator
Mevr. A.A.M. van der Steen, secretariaat

Bestuurswerkgroepen

Werkgroep Dienstverlening

De heer G.H.A. Scholte, voorzitter, Slotervaart Ziekenhuis, Amsterdam (U-DPS)
Mevr. K. Baas, Antonius ziekenhuis, Nieuwegein (U-DPS)
Mevr. Y. Beerens, Stichting Laboratorium voor Pathologie Oost Nederland, Enschede (U-DPS)
Dr. J.A.M. Belien, VUmc, Amsterdam (Sympathy)
De heer F. Hendrikse, Spaarne ziekenhuis, Heemstede (U-DPS)
Mevr. S. Kuiper, Isala Kliniek, Zwolle (U-DPS)
De heer R. List, UMCG, Groningen (U-DPS)
De heer J. van Marsdijk, Meander Medisch Centrum, Amersfoort (U-DPS)
De heer P.C.J. Martens, Elisabeth Ziekenhuis, Tilburg (U-DPS)
Mevr. M.A. Nijssen, Stichting PATHAN, Rotterdam (U-DPS)
De heer P.W. van Weerden, Jeroen Bosch Ziekenhuis, Den Bosch (U-DPS)

Ondersteuning:

De heer A.M. van de Pol MSc, bestuurscoördinator

Jaarrekening 2008 Stichting PALGA d.d. 24 juli 2009

Algemeen

De Stichting Pathologisch Anatomisch Landelijk Geautomatiseerd Archief (Stichting PALGA) heeft tot doel het bevorderen van de communicatie en informatievoorziening binnen en tussen de pathologielaboratoria in Nederland. Een nevendoeel is de hierover vergaarde kennis bij Stichting PALGA ter beschikking te stellen aan anderen in de gezondheidszorg. Een belangrijk middel om de doelstelling van Stichting PALGA te bereiken is het tot stand brengen en in stand houden van het PALGA-informatienetwerk.

De Stichting PALGA staat geregistreerd in het handelsregister van de Kamer van Koophandel Amsterdam onder dossiernummer 41197618.

Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur van de Stichting PALGA bestaat uit:

Dr. A.T.M.G. Tiebosch, voorzitter, Martini Ziekenhuis, Groningen

Mr. I.M. Braal, penningmeester, Werkendam

G.T.N. Burger, aandachtsgebied Decentraal, Stichting SAZINON, Hoogeveen

J.L.G. Blaauwgeers, aandachtsgebied Centraal, O.L.V.G., Amsterdam (tot 1 december 2008)

Prof. Dr. G.A. Meijer, aandachtsgebied Onderzoek, VUmc, Amsterdam

Bestuursondersteuning:

A.M. van de Pol MSc, bestuurscoördinator

Mevr. Dr. Ir. E.H. Hofhuis bestuurssecretaris

Mevr. A.A.M. van der Steen, secretariaat, Prismant, Utrecht

Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de Stichting PALGA bestaat uit:

een vertegenwoordiger van elk pathologie-laboratorium in Nederland

Dr. A.T.M.G. Tiebosch, voorzitter, Martini Ziekenhuis, Groningen

Mr. I.M. Braal, penningmeester, Werkendam

Bestuursondersteuning:

A.M. van de Pol MSc, bestuurscoördinator

Mevr. Dr. Ir. E.H. Hofhuis bestuurssecretaris

Mevr. A.A.M. van der Steen, secretariaat, Prismant, Utrecht

Verslag van het Algemeen Bestuur

In het jaar 2008 is verder gewerkt in samenwerking met NICTIZ aan de vernieuwing van het centrale deel van het PALGA-netwerk, waarbij de ondersteuning van de directe patiëntzorg met de pathologiehistorie van de patient wordt gekoppeld aan het Elektronisch PatientDossier van de overheid (EPD). In 2006 is vastgesteld, dat aan de hoge eisen, die hierbij worden gesteld door de overheid, kan worden voldaan. In 2008 is veel tijd en aandacht besteed aan de nadere tuning van de implementatie aan de wet- en regelgeving en de specificatie en bouw van de benodigde software.

Naar aanleiding van de wettelijke verplichting om medio 2009 in de zorg het BurgerServiceNummer te gaan gebruiken is in 2008 de focus van de werkzaamheden eerst gelegd op de invoering van het BSN in de systemen in de laboratoria. Tevens is een voorlichtingscampagne hierover gevoerd richting laboratoria en ziekenhuizen. Begin 2009 is de programmatuur in de laboratoria gereed voor het gebruik van het BSN.

Regelmatig toetst de Stichting of de voortgang bij de invoering van het EPD verder gaan op de ingeslagen weg rechtvaardigt of dat toch een zelfstandig ontwikkelingstraject moet worden ingezet. Bij de uitvoering van dit ingewikkelde project wordt de Stichting door Det Norske Veritas (DNV) voorzien van technische ondersteuning en advies en is de leiding beledigd bij Innovision Consultancy. In opdracht van de Stichting werkt de Stichting Informatievoorziening Zorg (IVZ) bij de uitwisseling van gegevens tussen de laboratoria en de landelijke databank aan de vervanging van de techniek van bellijnen en modems door een gesloten PALGA-VPN-Netwerk.

TietoEnator Health Care bv is verder gegaan met de implementatie van het nieuwe Decentraal PALGA-systeem: het Uniform Decentraal PALGA-systeem (U-DPS). De laatste implementaties zijn medio 2008 uitgevoerd gevolgd door de implementatie van het Kern-U-DPS in de laatste 2 laboratoria, die een ander systeem dan U-DPS gebruiken. Alle deelnemende laboratoria (62) zijn dan in het bezit van een U-DPS (55) of een Kern-U-DPS (7).

Medio 2008 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de vernieuwing van de bestuurlijke structuur van de Stichting. De nieuwe structuur kent een Raad van Toezicht en een Bestuur.

Continuïteit van de band met de laboratoria en pathologen is gewaarborgd door leden in de Raad van Toezicht voorgedragen door de Nederlandse Vereniging voor Pathologie en een meerderheid van pathologen in het Bestuur. De laboratoria hebben een zetel in de PALGA-raad, die statutair adviseert over jaarplan en jaarrekening. De bestuurlijke transitieperiode loopt tot eind 2010.

In het kader van de verbetering van de kwaliteit van de landelijke databank is ook in 2008 verder gewerkt aan de invoering van protocollaire verslaglegging in de pathologie. Door in het laboratorium automatisch uit de protocollaire invoer van gegevens gestandaardiseerde conclusieteksten en PALGA-coderingen te genereren nemen de consistentie van de databank van het laboratorium en daarmee ook de consistentie van de landelijke PALGA-databank toe. Op deze wijze komt veel meer gestandaardiseerde informatie, inclusief de individuele protocolgegevens, lokaal en landelijk beschikbaar ten behoeve van kwaliteitsborging, prestatie-indicatoren en onderzoek. Halverwege 2008 is een beperkte landelijke start gemaakt met toepassing van protocollen voor colon/rectumcarcinoom, mamma-carcinoom met gerelateerde schildwachtklier en okselklierdissectie.

Vanwege de financiering van de Stichting per 1 januari 2009 door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport is in 2008 uitvoerig overleg gevoerd met het Ministerie. Dit heeft geleid tot een instellingssubsidie voor het jaar 2009. In het gevoerde overleg en de ingediende aanvraag is ook uitvoerig aandacht besteed aan de financiering van de ontwikkelingsplannen van de Stichting in de komende jaren.

Het reeds jaren gevoerde beleid tot efficiëntere dienstverlening met waar mogelijk kostenverlaging was ook dit jaar succesvol. Wederom konden binnen het huidige financiële kader middelen beschikbaar komen voor de noodzakelijke vernieuwing van het PALGA-netwerk.

In het kader van de verantwoording van gelden voor de geplande uitgaven in de komende jaren voor vernieuwing en aanpassing van het PALGA-netwerk bestaat sedert eind 2005 naast de post Voorzieningen ook de post Vastgelegd vermogen (bestemmingsreserves). De post Voorzieningen wordt alleen gebruikt voor de vernieuwing sedert 2001 van het decentrale systeem; ontwikkeling en uitrol van het Uniform Decentraal PALGA-Systeem (U-DPS). Aan de post Voorzieningen vindt geen dotatie meer plaats en op 31 december 2008 vond na de succesvolle afronding van de implementatie van U-DPS in de laboratoria vrijval plaats.

Financiële positie

De financiële positie van de Stichting is momenteel gezond. De Stichting gaat ervan uit, dat binnen de subsidieregeling door het Ministerie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport middelen beschikbaar blijven komen om in de komende jaren de geplande vernieuwing van het centrale deel van het PALGA-systeem en aanpassing aan wettelijke verplichtingen, alsmede periodieke vernieuwingen van delen van het systeem, te financieren.

De totale investeringslast van de geplande vernieuwing bedraagt in 2009 - 2012 € 4.485.000. De vernieuwing omvat het centrale deel van het PALGA-systeem en de afronding van de ontwikkeling voor het E-pathologie-dossier, gevolgd door de aansluiting van de 62 laboratoria op het Landelijke Schakelpunt van het landelijke EPD. De komende 4 jaar worden de investeringen primair opgebracht uit de beschikbare middelen en worden de resterende investeringen door middel van afschrijvingen terugverdiend binnen de subsidie van VWS. De te verwachte tekorten in de jaren 2009 - 2011 gaan worden afgedekt door het aantrekken van leningen.

Voorzieningen

In onderstaande tabel is het verloop van de voorziening Ontwikkeling U-DPS aangegeven zowel qua dotatie als qua besteding.

tabel voorziening ontwikkeling U-DPS

	2003 boekjaar	2004 boekjaar	2005 boekjaar	2006 boekjaar	2007 boekjaar	2008 boekjaar
stand per 1-1 (totaal)	1.602.838	1.842.198	1.892.198	1.308.805	696.562	290.656
toevoeging ontwikkeling U-DPS	778.011	595.316				
onttrekking ontwikkeling U-DPS	-401.817	-545.316	-583.393	-612.243	-405.906	-287.529
onttrekking nieuwe aansluitingen	-52.742					
vrijval lasten 2008						-3.127
onttrekking nieuwe aansluitingen	-84.092					
stand per 31-12 (totaal)	1.842.198	1.892.198	1.308.805	696.562	290.656	0

Dit nieuwbouwtraject van het lokale deel van het PALGA-systeem in de laboratoria is eind 2008 succesvol afgesloten met een bijdrage aan 2 laboratoria in de ontwikkelkosten voor de aansluiting en implementatie van Kern-U-DPS. Medio 2009 zijn dan alle laboratoria voorzien van een U-DPS of een Kern-U-DPS.

Vastgelegd vermogen

Het vastgelegd vermogen is gekoppeld aan 3 bestemmingen:

- Centraal - ontwikkeling en uitrol e-pathologie
- Ontsluiting databank - vernieuwing centraal deel van het PALGA-systeem
- Beveiligingsaudit

Met ingang van 2008 worden investeringen geactiveerd en jaarlijks afgeschreven. De opgebouwde reserves per 31 december 2008 worden aangewend voor de investeringen.

De omvang van de investeringsopgave voor 2009 - 2012 wordt primair gedekt door de reserves per 31 december 2008. Het tekort zal worden afgedekt door het aantrekken van leningen.

Bestemmingsreserve Centraal

Deze bestemmingsreserve betreft e-pathologie en omvat de aanpassingen van de decentrale PALGA-systemen in de laboratoria (U-DPS/Kern-U-DPS) voor aansluiting van de laboratoria op de communicatiestructuur van het landelijke EPD. Via deze structuur vindt dan bij de directe patiëntzorg uitwisseling plaats van de pathologiehistorie van een patiënt tussen de pathologielaboratoria. Hiertoe wordt ook het daadwerkelijk aansluiten van de 62 laboratoria gerekend.

De inbedding in het EPD-traject van de overheid heeft geleid tot meer kosten dan eerder geraamd in 2003 voor een zelfstandige ontwikkeling. Begin 2008 is door de regering besloten het BSN in te voeren per medio 2009. Om de programmatuur in de laboratoria (U-DPS) tijdig gereed te hebben, is besloten de benodigde aanpassingen in U-DPS in een apart traject te doen uitvoeren. Los van maar wel in samenhang met de in ontwikkeling zijnde aansluiting op het EPD-traject. De extra kosten hiervoor zijn opgenomen in de investeringslasten 2009 - 2012, die op dit moment worden geraamd op € 2.325.000.

Voor de implementatie van de aansluiting met het EPD in de 62 laboratoria wordt een periode van 3 jaar aangehouden: eind 2009 - begin 2012.

De verwachte ontwikkeling in 2009 - 2012 is in onderstaande tabel weergegeven.

tabel Ontwikkeling Centraal

	2007 boekjaar	2008 boekjaar	2009 begroting(*)	2010 raming(*)	2011 raming(*)	2012 raming(*)
stand per 1-1 (totaal)	1.179.309	1.622.082	1.345.754	941.754	304.754	134.754
toevoeging uit exploitatie investering	739.00	595.000	200.000	-499.000	-832.000	-464.000
onttrekking ontwikkeling afschrijving	-152.227	-476.328	95.000	195.000	360.000	470.000
stand per 31-12 (totaal)	1.622.082	1.345.754	941.754	304.754	134.754	140.754

* Geen accountantscontrole toegepast.

Bestemmingsreserve Ontsluiting databank

Deze bestemmingsreserve betreft de herinrichting van de landelijke databank voor bevraging ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek, kwaliteitscontrole, evaluatie van zorg , etc.

De herinrichting is noodzakelijk vanwege de technische gedateerdheid van het huidige systeem (15 jaar) en het accent dat binnen dit oude systeem gelegd is op de optimale uitvoering van de vraag naar de pathologiehistorie van een patiënt. In de loop van 2008 is een gedetailleerd plan beschikbaar gekomen voor de herinrichting van de databank, afgestemd op betere benutting en bevraging ten behoeve van onderzoek. Op basis van voornoemd plan heeft begin 2009 bijstelling van de ramingen voor 2009 - 2012 plaats gevonden.

Begin 2008 is duidelijk geworden, dat het BSN maar in zeer beperkte mate kan worden toegekend aan oude rapporten i.c. uitslagen. Om de volledigheid van de pathologiehistorie van een patiënt de komende 10-15 jaar te kunnen waarborgen moet de betreffende functionaliteit uit de huidige landelijke PALGA-databank operationeel gehouden. Herbouw van deze functionaliteit is echter gewenst (zie ook voorgaande alinea), mede ook om te kunnen voldoen aan de eisen, die in het kader van het EPD gesteld worden. De herbouw bestaat uit een aparte landelijke databank, speciaal ingericht voor dit doel, naast de vernieuwde landelijke databank voor benutting en bevraging ten behoeve van onderzoek. In bovengenoemd plan is deze herbouw opgenomen.

De investeringslasten 2009 - 2012 worden op dit moment geraamd op € 2.160.000 .

De verwachte ontwikkeling in 2009 - 2012 is in onderstaande tabel weergegeven.

tabel Ontsluiting databank

	2007 boekjaar	2008 boekjaar	2009 begroting(*)	2010 raming(*)	2011 raming(*)	2012 raming(*)
stand per 1-1 (totaal)	165.938	390.461	689.491	-1.005.509	-1.005.509	-808.509
toevoeging uit exploitatie investering	342.000	404.000	-1.716.00	-166.000	-148.000	-130.000
onttrekking ontwikkeling afschrijving	-117.477	-104.970	21.000	363.000	400.000	430.000
stand per 31-12 (totaal)	390.461	689.491	-1.005.509	-808.509	-753.509	-508.509

* Geen accountantscontrole toegepast.

Bestemmingsreserve Beveiligingsaudit

Deze bestemmingsreserve betreft het 1x in 4 jaar uitvoeren van een audit, waarbij de dagelijkse gang van zaken rond het beheer van de landelijke databank, inclusief de verstrekking van gegevens voor onderzoek, worden getoetst aan het door de Stichting gevoerde informatiebeveiligingsbeleid en de vigerende wet- en regelgeving.

De eerstvolgende audit wordt uitgevoerd in 2009 en daarna in 2013.

tabel Beveiligingsaudit

	2007 boekjaar	2008 boekjaar	2009 raming(*)	2010 raming(*)	2011 raming(*)	2012 raming(*)
stand per 1-1 (totaal)	16.000	24.000	33.000	9.000	18.000	27.000
toevoeging	8.000	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
onttrekking			-33.000			
stand per 31-12 (totaal)	24.000	33.000	9.000	18.000	27.000	36.000

* Geen accountantscontrole toegepast.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2008

(na resultaatverdeling)

	<u>31-12-2008</u>	<u>31-12-2007</u>
	€	€
ACTIEF		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	9.391	9.072
Financiële vaste activa	358.149	453.060
	<u>367.540</u>	<u>462.132</u>
Vlottende activa		
Vorderingen	104.792	235.585
Liquide middelen	2.712.921	2.755.143
	<u>2.817.713</u>	<u>2.990.728</u>
	<u>3.185.253</u>	<u>3.452.860</u>
PASSIEF		
Eigen vermogen		
Vrij besteedbaar	425.275	413.602
Vastgelegd	2.068.245	2.036.543
	<u>2.493.520</u>	<u>2.450.145</u>
Voorzieningen	0	290.656
Kortlopende schulden	691.733	712.059
	<u>3.185.253</u>	<u>3.452.860</u>

Exploitatie-overzicht boekjaar 2007

	Boekjaar 2008	Begroting 2008(*)	Boekjaar 2007	Begroting 2009(*)
	€	€	€	€
Baten	2.946.279	2.979.000	3.118.395	2.805.000
Lasten				
Dienstverlening	2.391.723	2.814.000	2.062.863	2.131.000
Bestuursorganisatie	511.181	590.000	350.636	620.000
Som der lasten	2.902.904	3.404.000	2.413.499	2.751.000
Exploitatieresultaat	43.375	-425.000	704.896	54.000
Resultaatbestemming:				
Toevoeging aan het vastgelegd vermogen				
- Ontwikkeling centraal	200.000	200.000	595.000	95.266
- Ontsluiting databank	404.000	150.000	342.000	20.994
- Beveiligingsaudit	9.000	8.000	8.000	9.000
	613.000	358.000	945.000	125.260
Ottrekking aan het vastgelegd vermogen				
- Ontwikkeling centraal	-476.328	-386.000	-152.227	-499.000
- Ontsluiting databank	-104.970	-415.000	-117.477	-1.716.000
	-581.298	-801.000	-269.704	-2.215.000
Toevoeging aan het vrij besteedbaar vermogen	11.673	18.000	29.600	2.143.740
Totaal resultaatverdeling	43.375	-425.000	704.896	54.000

* Geen accountantscontrole toegepast.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen voor de jaarverslaggeving nummer 640. De jaarrekening is opgesteld in euro's. Tenzij anders vermeld vindt de waardering van activa en passiva plaats op basis van historische kosten en worden zij opgenomen tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen effecten worden gewaardeerd tegen de slotkoers ultimo het verslagjaar.

Vorderingen

Debiteuren

Debiteuren worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Waar nodig wordt een voorziening opgenomen wegens oninbaarheid.

Vastgelegd (Bestemmingsreserve)

Onder de bestemmingsreserve wordt het afgezonderde deel van het eigen vermogen opgenomen, waarvan door het bestuur een beperkte bestedingsmogelijkheid is aangegeven: Centraal - ontwikkeling en uitrol e-pathologie, Ontsluiting databank - vernieuwing centraal deel van het PALGA-systeem en Beveiligingsaudit.

Voorzieningen

De onder deze post opgenomen voorziening voor ontwikkelingskosten dient ter dekking van kosten die voortvloeien uit de nieuwbouw van het Uniform Decentraal PALGA-Systeem. De kosten vloeien voort uit het herbouwplan en betreffen ontwikkeling- en implementatiekosten van de decentrale component van de landelijke databank in de laboratoria.

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de kosten en andere lasten over het jaar. Baten worden slechts opgenomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Toelichting op de balans per 31 december 2008

Vaste activa	<u>Inventaris</u>	<u>Computers</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€
Materiële vaste activa			
Balans per 1 januari 2008	251	8.821	9.072
Investeringen	0	4.031	4.031
Desinvesteringen	0	0	0
	<hr/> 251	<hr/> 12.852	<hr/> 13.103
Afschrijvingen	-251	-3.461	-3.712
Balans per 31 december 2008	<hr/> 0	<hr/> 9.391	<hr/> 9.391
Aanschafwaarde per 31 december 2008	1.898	487.487	489.385
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2008	-1.898	-478.096	-479.994
Boekwaarde per 31 december 2008	<hr/> 0	<hr/> 9.391	<hr/> 9.391
Afschrijvingspercentages	<hr/> 20%	<hr/> 20% - 50%	
 Financiële vaste activa			
	<u>2007</u>	<u>2006</u>	
	€	€	
Effecten			
AO HBOS PLC.03-15/49	46.076	69.698	
AO Roy Bk.SCo4-09/49	41.500	94.000	
Heineken NV 03-13	50.580	49.928	
HSBC CAP Fo3	55.500	70.279	
Merill Lynch 03-13	85.555	93.930	
Nederland 03-13	78.938	75.225	
	<hr/> 358.149	<hr/> 453.060	

De nominale waarde bedraagt € 475.000.

Vlottende activa	2008	2007
	€	€
Debiteuren	71.902	155.022
Overige vorderingen	0	31.834
Overlopende activa	32.890	48.729
	<u>104.792</u>	<u>235.585</u>

Debiteuren

De debiteuren hebben hoofdzakelijk betrekking op de vorderingen uit hoofde van extra activiteiten bij landelijke zoekvragen op verzoek en te betalen door de aanvragers.

Liquide middelen	2008	2007
	€	€
CenE Bank 69.96.62.257	1.305.728	1.792.994
CenE Bank 69.96.62.265 renteplus rekening	732.792	912.128
CenE Bank 63.57.57.737 effectenrekening	74.401	50.021
CenE Bank 22.52.21.470 deposito	600.000	0
	<u>2.712.921</u>	<u>2.755.143</u>

De liquide middelen staan de rechtspersoon vrij ter beschikking.

Eigen vermogen	2008	2007
	€	€
Vrij besteedbaar	425.275	413.602
Vastgelegd	2.068.245	2.036.543
	<u>2.493.520</u>	<u>2.450.145</u>

Vrij besteedbaar		2008	2007
		€	€
Overige reserves			
Balans per 1 januari		413.602	384.002
Bij:	resultaatbestemming	11.673	29.600
		425.275	413.602
Af:	onttrekking	0	0
Balans per 31 december		425.275	413.602

De overige reserves fungeren als weerstandsvermogen.

Vastgelegd

Ontwikkeling centraal			
Balans per 1 januari		1.622.082	1.179.309
Bij:	resultaatbestemming	200.000	595.000
		1.822.082	1.774.309
Af:	onttrekking	-476.328	-152.227
Balans per 31 december		1.345.754	1.622.082
Ontsluiting databank			
Balans per 1 januari		390.461	165.938
Bij:	resultaatbestemming	404.000	342.000
		794.461	507.938
Af:	onttrekking	-104.970	-117.477
Balans per 31 december		689.491	390.461
Beveiligingsaudit			
Balans per 1 januari		24.000	16.000
Bij:	resultaatbestemming	9.000	8.000
		33.000	24.000
Af:	onttrekking	0	0
Balans per 31 december		33.000	24.000
Totaal vastgelegd vermogen		2.068.245	2.036.543

In het Verslag is de ontwikkeling van het vastgelegd vermogen voor de periode 2007-2012 aangegeven.

Vorzieningen	2008	2007
	€	€
Herbouw / implementatie decentraal systeem PALGA	0	290.656
	0	290.656

Eind 2008 is het project succesvol beëindigd. Per 31 december 2008 is de voorziening opgeheven met vrijval.

Herbouw / implementatie decentraal systeem PALGA

Balans per 1 januari	290.656	696.562
Bij:		
toevoeging	0	0
	290.656	696.562
Af:		
onttrekking	-287.529	-405.906
vrijval	-3.127	
	0	290.656
Balans per 31 december	0	290.656

In het Verslag van het Algemeen bestuur is de ontwikkeling van de voorzieningen voor de periode 2003 - 2008 aangegeven.

Kortlopende schulden	2008	2007
	€	€
Prismant - dienstverlening	104.911	266.715
Tieto - dienstverlening en ontwikkeling	461.377	361.960
Bijdrage 2 laboratoria in kosten aansluiting Kern-U-DPS	59.000	
IVZ - implementatie VPN		33.309
Belastingen	9.970	
Diversen	56.475	50.075
	691.733	712.059

Lease servers	Jaarlijkse verplichting €	Looptijd tot en met
	€	
	36.480	huur servers 2010
	37.800	huur servers 2011
	74.280	

Er zijn nog 2 leasecontracten met betrekking tot de servers. Van ieder contract wordt hieronder de jaarlijkse verplichting (inclusief BTW), alsmede de looptijd aangegeven.

In 2008 is begonnen de lease om te zetten in huur van servers bij Tieto, eveneens voor een periode van 3 jaar.

Toelichting op het exploitatie-overzicht over 2008

	Boekjaar 2008	Begroting 2008 (*)	Boekjaar 2007	Begroting 2009 (*)
	€	€	€	€
Baten				
Wettelijk budget/subsidie	2.891.891	2.890.000	3.040.402	2.732.000
Rente minus bankkosten	-18.305	70.000	46.755	50.000
Opbrengsten LZV	44.833	15.000	9.980	19.000
Opbrengsten RIVM	14.042	0	21.258	0
Diverse baten	13.818	4.000	0	4.000
	<u>2.946.279</u>	<u>2.979.000</u>	<u>3.118.395</u>	<u>2.805.000</u>

* Geen accountantscontrole toegepast.

Wettelijk budget

Dit betreft tot 2009 de door de Nederlandse Zorgautoriteit vastgestelde bedragen die Stichting PALGA aan de ziekenhuizen in rekening mag brengen. Voor 2009 is een voorlopige subsidie toegekend, die op basis van de jaarrekening 2009 door het Ministerie van VWS definitief wordt vastgesteld.

Rente minus bankkosten

Dit betreft de gerealiseerde interestbaten en koersresultaat op de effecten en bancaire kosten in het boekjaar. De negatieve baten in 2008 worden veroorzaakt door het negatieve koersresultaat op de obligaties.

Begroting 2009

De begroting 2009 is gebaseerd op de subsidieaanvraag 2009, d.d. 1 oktober 2008.

	Boekjaar 2008	Begroting 2008 (*)	Boekjaar 2007	Begroting 2009 (*)
	€	€	€	€
Lasten				
Dienstverlening				
Databank - exploitatie	641.745	746.000	621.109	731.000
Databank - softwareonderhoud	0	62.000	51.741	62.000
Databank - LZV	40.342	16.000	13.486	19.000
Databank - onderhoud protocollen				92.000
IVZ-Beheer VPN	0	25.000	0	25.000
U-DPS/DPS - exploitatie	889.032	876.000	866.954	864.000
U-DPS/DPS - softwareonderhoud	70.473	70.000	72.088	80.000
U-DPS/DPS - BVO-aanpassing	0		19.357	
(Her)Ontwikkeling centraal deel	476.328	386.000	152.227	
Ontsluiting databank	104.970	415.000	117.477	
TTP-Zorg (v/h IVZ)	38.643	40.000	40.381	40.000
Thesaurusbeheerder	9.514	32.000	9.828	32.000
Lease/huur servers	120.091	140.000	91.823	100.000
Afschrijvingskosten bureau	3.712	6.000	6.392	6.000
Afschrijvingskosten U-DPS				80.000
Vrijval voorziening	-3.127	0	0	0
	<u>2.391.723</u>	<u>2.814.000</u>	<u>2.062.863</u>	<u>2.131.000</u>

* Geen accountantscontrole toegepast.

Begroting 2009

De begroting 2009 is gebaseerd op de subsidieaanvraag 2009, d.d. 1 oktober 2008.

Dienstverlening Prismant (Databank)

Dit betreft de verrichte dienstverlening van Prismant in opdracht van de Stichting PALGA conform de door Prismant uitgebrachte en door Stichting PALGA geaccepteerde offerte en eventuele afspraken tussen genoemde partijen over meer of minder werk.

Tevens betreft het bij Prismant extra activiteiten voor de beantwoording van landelijke zoekvragen (LZV), die doorbelast worden aan de aanvrager.

Dienstverlening TietoEnator Healthcare B.V. U-DPS/DPS - exploitatie

Dit betreft de verrichte decentrale dienstverlening van TietoEnator Healthcare B.V. in opdracht van de Stichting PALGA conform de door TietoEnator Healthcare B.V. uitgebrachte en door Stichting PALGA geaccepteerde offerte en eventuele afspraken tussen genoemde partijen over meer of minder werk.

Dienstverlening TietoEnator Healthcare B.V. U-DPS/DPS - softwareonderhoud

Groot softwareonderhoud is apart begroot en wordt apart toegewezen. In 2008 zijn 2 nieuwe versies van het systeem uitgebracht.

Dienstverlening TietoEnator Healthcare B.V. U-DPS/DPS - BVO-aanpassing

In opdracht van het RIVM worden door PALGA aanpassingen binnen U-DPS uitgevoerd t.b.v. de registratie en evaluatie van het Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker.

(Her)ontwikkeling centraal deel

Het merendeel van activiteiten heeft betrekking op de ontwikkeling van e-pathologie en primair gebruik van BSN in de laboratoria.

Ontsluiting databank

De besteding is achtergebleven t.o.v de begroting vanwege de herziening van het ontwikkelingsplan, verwerking van de consequenties in de subsidieaanvraag 2009 en de toewijzing van de subsidie einde van het jaar.

Thesaurusbeheerder

De beschikbare capaciteit was door onvoorziene omstandigheden op het laboratorium van de thesaurusbeheerder minder dan verwacht.

Afschrijvingskosten U-DPS

Met ingang van 2009 worden de ontwikkelkosten U-DPS afgeschreven in 5 jaar.

Kosten Dienstverlening 2009

Met Prismant en Tieto is voor 2009 een prijsstijging van 3 % afgesproken binnen de vigerende contracten.

	Boekjaar 2008	Begroting 2008 (*)	Boekjaar 2007	Begroting 2009 (*)
	€	€	€	€
Bestuursorganisatie				
Bestuurscoördinator en secretaresse	295.023	310.000	198.288	340.000
Financiële administratie inclusief				
accountantskosten	34.162	25.000	26.005	25.000
Bestuurskosten inclusief verzekering	16.768	42.000	19.694	42.000
Juridisch advies	10.074	9.000	6.190	9.000
Pathologie advies	0	7.000	0	7.000
Beleidsreserve	44.834	50.000	25.982	50.000
Drukkosten	15.538	11.000	8.453	11.000
Kantoor	25.445	35.000	2.216	35.000
Website/interlabmail	13.011	20.000	15.850	20.000
Voorlichting	14.512	31.000	14.475	31.000
Vergaderingen	17.652	16.000	17.509	16.000
Reis-, verblijf- en declaratiekosten	12.139	18.000	12.879	18.000
Diversen	12.023	16.000	3.095	16.000
	<u>511.181</u>	<u>590.000</u>	<u>350.636</u>	<u>620.000</u>

* Geen accountantscontrole toegepast.

Beleidsreserve

Het betreft kleine beleidsmatige projecten en activiteiten die niet ten laste van de voorzieningen en/of bestemmingsreserves kunnen worden gebracht.

Ondertekening van de jaarrekening

Utrecht, 20 augustus 2009.

Het Algemeen Bestuur:
Dr. A.T.M.G. Tiebosch, voorzitter

Overige gegevens

Accountantsverklaring

De accountantsverklaring is hierna opgenomen.

Bezoldiging van bestuurders

Er vindt geen bezoldiging van bestuurders van Stichting PALGA plaats.

Personeelsleden

Stichting PALGA heeft ultimo 2008 geen personeelsleden in dienst.

Accountantsverklaring

Deloitte Accountants B.V.
 Orlyplein 10
 1043 DP Amsterdam
 Postbus 58110
 1040 HC Amsterdam
 Tel: (020) 582 5000
 Fax: (020) 582 4022
 www.deloitte.nl

VERTROUWELIJK

Stichting Palga
 T.a.v. de heer A. van der Pol
 Postbus 85200
 3508 AE UTRECHT

Datum
 20 augustus 2009
 Onderwerp
 Accountantsverklaring 2008

Behandeld door
 J. Schuitemaker RA /
 S. Kramer

Ons kenmerk
 JS09-122/SK/pb
 Uw kenmerk

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport op pagina 17 tot en met 33 opgenomen jaarrekening 2008 van Stichting Palga te Utrecht, bestaande uit de balans per 31-12-2008 en de winst-en-verliesrekening over 2008 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn van de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven". Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Op alle opdrachten verricht door Deloitte zijn de Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, Juni 2009, gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24362837 van toepassing. Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.

Member of
Deloitte Touche Tohmatsu

Accountantsoordeel

2
20 augustus 2009
JS09-122/SK/pb

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de entiteit. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de stichting heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Palga per 31-12-2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: J. Schuitemaker RA

Verklarende woordenlijst

BSN	BurgerServiceNummer
EPD	Elektronisch PatiëntenDossier
GBZ	Goed Beheerd Zorgsysteem
LSP	Landelijk SchakelPunt
LKR	Landelijke KankerRegistratie
LZV	Landelijke ZoekVraag
NICTIZ	Nationaal ICT Instituut in de Zorg
NVVP	Nederlandse Vereniging voor Pathologie
PALGA	Pathologisch Anatomisch Landelijk Geautomatiseerd Archief
PCP	PALGA-ContactPersoon
PPC	PALGA-PrivacyCommissie
PZV	PatiëntenZoekVraag
SNOMED	Systematized Nomenclature of Medicine
U-DPS	Uniform Decentraal PALGA-Systeem
UZI	Unieke ZorgverlenerIdentificatie
VPN	Virtual Private Netwerk
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WR	Wetenschappelijke Raad
ZSP	ZorgServiceProvider

JAARVERSLAG 2008

palga
sinds 1971